

Complexnummer: 519153

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

-

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

519154, 519155, 519847

Woonplaats

Oirschot

Gemeente

Oirschot

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdoject

Rijkesluisstraat 52, 5688 ED te Oirschot

Complexomschrijving

Complex Rijkesluisstraat 50-52 Oirschot

Inleiding

De in 1860 opgerichte Oirschotse STOELEN- EN MEUBELFABRIEK Teurlinx & Meyers bestaat uit een direct aan de straat gesitueerde voormalig WOONHUIS (1), in de huidige vorm daterend uit omstreeks 1870 maar met een oudere kern, een achterliggend, langgerekt FABRIEKSGEBOUW uit 1899 (2), en een daar achter gesitueerd tweede FABRIEKSGEBOUW uit 1917-'19 (3).

Omschrijving

Alle naoorlogse uitbreidingen van de fabriek, voornamelijk gelegen aan de westelijke en noordelijke zijde van het fabrieksterrein, vallen niet binnen de bescherming. De fabriek is in de negentiende eeuw groot geworden door de fabricage van de z.g. 'Amerikaanse stoel' (na 1918 'Oirschotse stoel' genaamd), die steviger was en een beter zitcomfort gaf dan de traditionele Brabantse knopstoel. Omstreeks 1875 werd door de aankoop van een stoommachine een deel van de productie geautomatiseerd. In 1883 is een nieuwe stoomhoutdraaij met zagerij opgericht, die in 1899 werd vervangen (2). Door een brand in 1900 werd een deel van dit gebouw, aangrenzend aan het woonhuis (1), verwoest en in soberder vormen vervangen. In 1917 verkochten de firmanten Meyers, na enkele jaren van zeer voorspoedige groei tijdens de Eerste Wereldoorlog, de fabriek aan de gebroeders Nuyens. Dezen lieten achter de bestaande fabriek een moderne, van sheddaken voorziene fabriekshal (3) bouwen. Het stoomvermogen werd door de bouw van een nieuw ketelhuis opgevoerd van 16 naar 100 P.K. In 1925 kreeg het bedrijf een nieuwe naam: "N.V. Stoom Stoelen- en Meubelfabriek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

v/h C.H. Teurlinx & Meyers". In deze jaren werd de modellencollectie sterk uitgebreid. Tussen 1930 en 1945 liep door de beurskrach, door stakingen en door grondstoffenschaarste de productie terug. Na 1945 is het machinepark van het bedrijf sterk gemoderniseerd en de bebouwing in omvang verveelvoudigd, waarbij de oude houtloodsen zijn gesloopt. De vooroorlogse bedrijfshallen zijn echter in hun oorspronkelijke vorm gehandhaafd. In 1969 is de uit 1918 daterende boomzagerij stilgelegd. Men kocht voortaan op maat gezaagd hout in.

Waardering

Het complex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van de meubelnijverheid in de negentiende en twintigste eeuw en als staalkaart van de typologische ontwikkeling van de gebouwen voor de meubelindustrie tussen 1860 en 1920. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de stijl en de ornamentiek en als voorbeeld van de toegepaste combinatie van bouwelementen. Het is tevens van belang vanwege de gaafheid van het ex- en interieur. Het is zeldzaam omdat uiteenlopende gebouwen binnen het complex bewaard zijn gebleven.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 519154

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	11 september 2000
Kadaster deel/nr	82831/83

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*				
Oirschot		Oirschot		Noord-Brabant				
Straat*		Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Rijkesluisstraat		52			5688 ED	Oirschot		
de Loop		2			5688 EW	Oirschot		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel	
Oirschot		F					8031	

Omschrijving**

Inleiding

Direct aan de Rijkesluisstraat staat het voormalige ouderlijke WOONHUIS van de familie Teurlincx, in de kern waarschijnlijk daterend uit de eerste helft van de negentiende eeuw. Omstreeks 1870 is het aanzien van het pand sterk gewijzigd doordat de straatgevel met één verdieping werd verhoogd. De gevel werd toen gewit.

Omschrijving

Het pand heeft een rechthoekige plattegrond, twee bouwlagen en wordt gedekt door een schilddak met oud Hollandse pannen, dat aan de achterzijde boven de eerste bouwlaag is aangezet. De gevels zijn opgetrokken in handvorm baksteen en hebben een bepleisterde plint. De zijgevels zijn voorzien van vlechtingen. Tussen de eerste en de tweede bouwlaag is een duidelijke bouwnaad waarneembaar. Opvallend zijn de niet op constante hoogte geplaatste en in omvang variërende steekankers. De voorgevel heeft een gepleisterd fries, een geprofileerde gootlijst en telt vijf vensterassen. Centraal in de gevel is op de begane grond een opgeklampte deur met glas-in-lood bovenlicht geplaatst. Alle overige vensteropeningen zijn met zesruits schuifvensters gevuld. Deze hebben op de etage een wat kleinere omvang. In de westelijke gevel, die drie vensterassen telt, is een tweede deur aangebracht. Deze opgeklampte deur heeft een omlijsting en een geometrisch ingedeeld bovenlicht met andreaskruisen. De deur wordt geflankeerd door zesruits schuifvensters. Op de etage zijn twee schuifvensters, identiek aan die in de voorgevel. De oostelijke zijgevel heeft op de begane grond een zesruits schuifvenster en op de etage een openslaand twaalfruits venster. Achter het huis staat aan de westelijke zijde een oorspronkelijke aanbouw onder zadeldak, met in de oostelijke gevel twee opgeklampte deuren met bovenlicht, geflankeerd door zesruits schuifvensters. Aan de oostelijke zijde staat tegen de achtergevel een lage uitbouw onder zadeldak, met aangrenzende kleine

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

plaats.

Waardering

Het fabrikantenwoonhuis is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van de meubelnijverheid in de negentiende en twintigste eeuw en als staalkaart van de typologische ontwikkeling van de gebouwen van de meubelindustrie tussen 1860 en 1920. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de stijl en de ornamentiek en als voorbeeld van de toegepaste combinatie van bouwelementen. Het is tevens van belang vanwege de gaafheid van het ex- en interieur. Het is zeldzaam omdat uiteenlopende gebouwen binnen het complex bewaard zijn gebleven.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Bedrijfs-, fabriekswoning

Functie

Fabriekswoning

Monumentnummer*: 519155

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	11 september 2000
Kadaster deel/nr	82831/80

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Oirschot	Oirschot	Noord-Brabant

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Oirschot	F			8030

Omschrijving**

Inleiding

Direct achter het woonhuis is in 1899 een langwerpige FABRIEKSHAL gebouwd. Oorspronkelijk was nagenoeg de gehele meubelfabriek in dit pand gevestigd. Sinds de bouw van de nieuwe fabriek in 1917 (3) heeft deze fabriekshal als spuiterij gefungeerd. Het ontwerp is in eclectische stijl. In 1900 is een deel van dit gebouw afgebrand en waarschijnlijk vervangen door de buiten de bescherming vallende, sobere tweelaags aanbouw aan de zuidelijke zijde. Na de oorlog is tegen het uiterst noordelijke deel van de westelijke, aan het bedrijfsterrein grenzende gevel een kleine bakstenen aanbouw geplaatst, die eveneens buiten de bescherming valt.

Omschrijving

De fabriekshal bestaat uit één bouwlaag en een zolderverdieping, heeft een rechthoekige plattegrond en wordt gedekt door een mansardedak met kruispannen, aan de westelijke zijde voorzien van een viertal rijk gedetailleerde, zinken oeuil-de-boeufs. De gevels zijn opgetrokken in baksteen en voorzien van een gecementeerde plint en een driedubbel gemetselde tandlijst. Van zuid naar noord is deze fabriekshal voorzien van een opgeklampte inrijpoort met driedelig bovenlicht, vijf zesruits schuifvensters en een voor de helft resterende, getoogde, opgeklampte inrijpoort. Tegen het dakschild is een tweetal kapellen met laadluiken geplaatst. De zuidelijke en noordelijke gevel van dit deel van gebouw (2) worden ingesloten door latere uitbreidingen. De achtergevel staat op de grens van het perceel en is, voor zover waarneembaar, blind.

Waardering

De fabriekshal is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van de meubelnijverheid in de negentiende en twintigste eeuw en als staalkaart van de typologische ontwikkeling van de gebouwen voor de meubelindustrie tussen 1860 en 1920. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de stijl en de ornamentiek. Het heeft ensemblewaarde als onderdeel van een complex met uiteenlopende gebouwen, die de ontwikkeling van de meubelindustrie illustreren. Het is tevens van belang vanwege de gaafheid van het exterieur.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Fabrieksgebouw

Monumentnummer*: 519847

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	11 september 2000
Kadaster deel/nr	82673/73

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oirschot	Oirschot	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oirschot	F			7980
Oirschot	F			8030

Omschrijving**

Inleiding

De sobere bakstenen FABRIEKSHAL die aan de noordelijke zijde van complexonderdeel (2) grenst, is tussen 1917 en 1919 gebouwd naar ontwerp van de Tilburgse architect J. Donders. Het betreft een voor die dagen moderne produktiehal met sheddaken en aangrenzende droogkamer, werkplaats, machinekamer en ketelhuis met fabrieksschoorsteen. Na de Tweede Wereldoorlog is het gebouw aan de noordelijke zijde door nieuwe bedrijfshallen ingesloten.

Omschrijving

Het gebouw heeft een langgerekte rechthoekige plattegrond, telt één bouwlaag en is, op ketelhuis, machinekamer en werkplaats na, gedekt met in totaal elf, aan de noordelijke zijde geopende sheddaken. De machinekamer met bovengenoemde annexen heeft een platdak met schilden en lichtkap. Het ketelhuis, aan de noordelijke zijde in het complex ondergebracht, heeft aan de oostelijke zijde middels een rookkanaal aansluiting op de hoge, in doorsnede ronde fabrieksschoorsteen, die met de sheddaken het silhouet van de fabriek bepaalt.

De sobere gevels zijn opgetrokken in baksteen en worden per vak gescheiden door een eenvoudige gemetselde liseen. In de topgevels bevinden zich kleine rondlichten. In de westelijke gevel van het complex is de produktiehal bereikbaar via een getoogde, opgeklampte inrijpoort. De droogkamer heeft een opgeklampte deur. Daarentegen is de gevel van de machinekamer met annexen relatief geopend: beglaasde vleugelpaneeldeuren met hoge bovenlichten zorgen, naast de lichtkap op het dak, voor een goede lichtinval. In het interieur is onder meer van belang de bijzondere kapconstructie, die een zeer brede overspanning mogelijk maakte. Daarnaast is in de voormalige stoommachinebehuizing nog het metalen luik van het rookkanaal aanwezig, dat leidde naar de nog in gebruik zijnde bakstenen fabrieksschoorsteen aan de oostelijke zijde van het gebouw. De oude stoommachine met Cornwallketel (1917) is geamoveerd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

De fabriekshal is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van de meubelnijverheid in de negentiende en twintigste eeuw en als staalkaart van de typologische ontwikkeling van de gebouwen voor de meubelindustrie tussen 1860 en 1920. Het is architectuurhistorisch van belang als voorbeeld van een voor de bouwtijd moderne produktiehal en als voorbeeld van het werk van de architect Donders. Het heeft ensemblewaarde als onderdeel van een complex met uiteenlopende gebouwen, die de ontwikkeling van de meubelindustrie illustreren. Het is tevens van belang vanwege de gaafheid van het exterieur.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument